

Oulunkaaren lausunto valtioneuvoston asetukseksi toiminnan tehostamisen, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistamisen valtionavustuksista

202/00.04.00/2019

YhtHall § 107

27.11.2019

Valmistelija: Kehitys- ja resurssijohtaja Anu Vuorinen, puh. 044 365 5473, sähköposti anu.vuorinen@oulunkaari.com

Valtiovarainministeriö on pyytänyt erikseen nimetyiltä toimijoilta lausuntoa valtioneuvoston asetuksesta toiminnan tehostamisen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistamisen valtionavustuksista. Lausunto annetaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön 27.11.2019 mennessä.

Suomen hallitus on käynnistänyt sote-uudistuksen valmistelun hallitusohjelman mukaisesti. Valtion talousarviossa vuodelle 2019 on osoitettu kolmevuotinen siirtomääräraha momentille Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluiden kehittämisen tuki ja ohjaus sekä julkisen hallinnon tuottavuuden edistäminen. Asetus koskee edellä mainitulta momentilta kunnille ja kuntayhtymille myönnettäviä valtionavustuksia toiminnan tehostamista, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista sekä pelastustoimen uudistamista tukeviin hankkeisiin.

Asetusluonnoksen mukaista avustusta myönnettäisiin nykyisille palveluiden järjestämistä vastuullisille toimijoille eli kunnille ja kuntayhtymille. Kyse ei ole tulevan sote-uudistuksen toimeenpanosta, vaan voimassa olevaan lainsäädäntöön perustuvasta vapaaehtoisesta alueellisesta yhteistyön ja yhteisen valmistelun tukemisesta.

Valtionavustusta voidaan myöntää usean kunnan yhteiseen hankkeeseen, joka liittyy:

- 1) palveluiden järjestämistehtävän ja tuottamisen toimintamallien ja ohjauksen kehittämiseen ja yhtenäistämiseen;
- 2) palveluverkkoa koskevaan selvitykseen ja suunnitelmaan;
- 3) horisontaalisen ja vertikaalisen integraation toimintamallien kehittämiseen;
- 4) palveluverkon ja palveluketjujen johtamisen kehittämiseen ja tiedolla johtamiseen;
- 5) tieto- ja viestintäteknisten ratkaisujen yhtenäistämiseen; tai
- 6) muiden kustannuskehityksen hillintään liittyvien toimenpiteiden valmisteluun.

Sosiaali- ja terveydenhuollon alueelliseen uudistamiseen liittyvä valtionavustushaku on tarkoitus käynnistää mahdollisimman pian valtioneuvoston asetuksen antamisen jälkeen. Valtionavustushaku käynnistyisi rinnakkain Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan liittyvien valtionavustusten kanssa. Tuottavuuden edistämisen ja pelastustoimen uudistamisen osalta valtionavustushakuja ei ole ensivaiheessa tarkoitus käynnistää.

Oulunkaari on valmistellut lausuntoa asetuseräluonnokseen. Materiaali on hallituksen esityslistan liitteenä.

Keskeisimmät huomiot lausunnosta:

- Pääsääntöisesti asetuseräluonnos on oikeansuuntainen.
- On perusteltua jatkaa maakunnalliselta pohjalta edellisellä hallituskaudella käynnistettyä sote-uudistuksen valmistelua uudessa hallitusohjelmassa tarkentunein linjauksin.

- Kuntien tiukka taloudellinen tilanne huomioiden valtion avustukset ovat käytännössä välttämättömiä laajojen maakunnallisten kehittämishankkeiden eteenpäin viemiseksi.
- Tärkeää on hyödyntää täysimääräisesti maakunnassa ja kunnissa/kuntayhtymissä tehty aiempi valmistelutyö.
 - Alueellisen yhteistyön edistämiseksi ja myös pienempien kuntien sote-palveluiden kehittämisen varmistamiseksi on perusteltua, että asetuksessa edellytetään laajaa kuntien/kuntayhtymien mukana oloa.
 - Maakunnallisen kattavuuden (80%) lisäksi asetuksessa tulisi mahdollistaa erillisillä kriteereillä myös kohdennetut hanketoteutukset, jotta kehittämistoimilla voidaan vastata alueellisiin erityispiirteisiin ja -kysymyksiin.
 - Kuntien ja kuntayhtymien yhteistyön vapaaehtoisuuden näkökulma on uudistuksen valmistelun tässä vaiheessa kannatettava.
 - Asetusluonnoksessa esitetyt kärkiteemat, joihin rahoitusta voidaan kohdentaa, ovat hyvät.
 - Valtionavustuksilla pääosin katettavat eri kansalliset hankkeet tulee nivoa yhteen tavoitteiden, aikataulujen ja rahoituspäätösten osalta. Esimerkiksi yhteys Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmaan on oltava tiivis. Myös maakunnassa meneillään olevat muut laajat kehittämishankkeet ja niiden yhteensovittaminen haettavaan hankkeeseen on tärkeää huomioida rahoitusta myönnettäessä (esim. PPSHP:n koordinoima integraatiohanke).

Esitys (kyj):

Yhtymähallitus hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös: Hyväksyttiin.